

Polemika

Plinska celica Karavanke

V rubriki *Dela* Gostujoče pero je bil 3. julija letos objavljen prispevek Andreja Čuferja v zvezi s slovenskimi avtocestnimi predori, s posebnim poudarkom na njihovi varnosti. Za celovito informiranje javnosti glede predorov na slovenskih avtocestah, predvsem pa zaradi predstavljanja te problematike še skozi druge oči, smo kot upravljavec predorov dolžni dati dodatna pojasnila.

Vsi obstoječi slovenski avtocestni predori so bili projektirani in zgrajeni skladno z veljavnimi predpisi v času gradnje, kar velja tudi za mednarodni predor Karavanke. Kakšna so tveganja in slovenskih avtocestnih predorih, bo jasno zelo kmalu iz projekta analiz tveganj, ki bo končan v letošnjem septembru.

Redno in dodatno vzdrževanje

Predor Karavanke, predan prometu pred natančno osemnajstimi leti, je bil vseskozi redno vzdrževan, vzdrževala sta ga Dars, d. d., in avstrijska avtocestna družba Asfinag. V zadnjih letih se je poleg rednega vzdrževanja in izvajanja del na dograditvi talnega oboka začelo tudi obnavljanje opreme predora, kot so razsvetljava, hidrantno omrežje, videonadzor in videodetekcija, klic v sili, ozvočenje itd., vse zato, da se zagotovi varno delovanje predora.

Pred dvema letoma se je prezračevalni sistem pri požaru osebnega vozila in nekaj mesece pozneje še pri požarnem preizkusu odzval slabše, kakor se je pričakovalo. Analiza je pokazala, da je bilo treba nujno zatesniti oba odsevalna kanala, preveriti delovanje referenčnih senzorjev in nadgraditi programsko opremo. Dars in Asfinag sta navedena dela izvedla lani in v začetku tega leta, učinkovitost prezračevalnega sistema pa sta preizkusila z nedavnim požarnim preizkusom, ki se je po naključju časovno ujel z državno vajo reševalnih enot »Karavanke 09«. Zaradi čim manjšega motenja prometa je bil preizkus opravljen ponoči, ko je prometa skozi predor najmanj.

Tri lopute ali več?

Čeprav skupno poročilo obeh upravljavcev predora o preizkusu še ni izdelano, pa je na podlagi videozapisa iz predorskih nadzornih kamer in protokola delovanja sistemov mogoče oceniti, da so bili izvedeni ukrepi vsaj delno učinkoviti, v celoti pa bodo potrebne še nekatere dopolnitve. Ravno zaradi ugotavljanja potencialnih napak, ki jih, mimogrede, zaznajo celo vesoljski programi, se takšni testi opravljajo. Evidentno je, da večje število odprtih loput od treh, kot je predvideno z navodili predora Karavanke, ni dalo pričakovanega učinka. Pojansnilo avstrijske strani, ki je ukrep izvedla, še pričakujemo, do nadaljnjega pa bo število odprtih loput ostalo skladno z veljavnimi navodili za delovanje sistema in jih bo po potrebi ročno upravljala operater predora.

Po pridobitvi zaključnega poročila o izvedenem požarnem preizkusu in z njim povezanih predvidenih ukrepov bomo o stanju predora obvestili ministrstvo za promet in to bo v skladu z veljavno zakonodajo

ALEŠ HOJS

član uprave Darsa

odredilo morebitne dodatne ukrepe v zvezi z zagotavljanjem varnega poteka prometa.

Ubežni rov in/ali druga cev

V naslednji fazi dogovorjenih ukrepov bo prezračevalni sistem predora Karavanke optimiziran v okviru obstoječih gabaritov predora in bo zagotavljal obratovnalne kapacitete v okviru avstrijskih predpisov, saj tozadevnih slovenskih predpisov žal ni. Rešitev optimizacije prezračevalnega sistema bo usklajena s končno fazo ukrepov, to je z nadgradnjo prezračevalnega sistema in sočasno izgradnjo ubežne poti. S tem bo odpravljena tudi velika pomanjkljivost predora, zaradi katere mu po testih Euro TAP pripada za eno stopnjo nižja skupna ocena od siceršnje. Optimizacija bo izvedena najpozneje leta 2011 in je ocenjena na manj kot dva milijona evrov, medtem ko bo končna faza izvedena najpozneje do aprila 2019 in je v primeru izgradnje druge cevi ocenjena na bistveno manjši znesek od tistega, ki ga navaja Čufer.

Dars in Asfinag se glede predloga končne rešitve, ki jo bosta predvidoma še letos predložila v potrditev lastnikoma predora, še usklajujeta. Ali druga cev ali ubežni rov na zahodni strani oziroma v trasi druge cevi?

Odločitev o izgradnji reševalnega rova za pobeg ljudi ali izgradnjo druge cevi ocenjujemo v vlogi upravljavcev predora kot zagotovitev najvišje možne stopnje varnosti udeležencev morebitne nesreče. Žal je niti teoretični izračuni 100-odstotne zanesljivosti ventilacijskega sistema in analiz tveganja ne morejo ovreči.

Dars in Asfinag se glede predloga končne rešitve, ki jo bosta predvidoma še letos predložila v potrditev lastnikoma predora, še usklajujeta. Ali druga cev ali ubežni rov na zahodni strani oziroma v trasi druge cevi? Vsaka od rešitev ima nekatere prednosti in slabosti, vsem pa je skupno to, da so zagotovljeni najvišji standardi glede delovanja prezračevalnega sistema in možnost umika iz predorske cevi skozi prečnice na varno. Pri izbiri variante pa vsekakor ne gre za medsebojno izsiljevanje med obema stranema. Pri upravljanju predora Karavanke je šlo vedno za dialog dveh enakoverdnih sogovornikov, ki sta rešitve praviloma poiskala s konsenzom.

Npreizkušenih sistemov ne bo

Glede variante 3K, ki jo navaja g. Čufer, se je Dars opredelil že leta 2002. Takrat je ugotovil, da je bila varianta na stopnji še nepreverjene ideje. Upamo, da bo ta princip prezračevanja, ki bo očitno prverjen v praksi šele letos, dokazal svojo uporabnost, pa čeprav se bodo preizkusi izvajali s hladnim dimom. Šele tako bodo lahko trditve Čuferja o delovanju 3K sistema dobile potrebno težo.

Seveda so vsi predlogi dobrodošli, ne samo glede prezračevanja, ampak tudi drugi, biti pa morajo strokovno utemeljeni in realni, pri tem pa poudarjamo, da nikakor ne pride v poštev vgradnja kakršnih koli nepreizkušenih sistemov.

Namero izvedbe požarnih preizkusov v stari cevi predora Ljubno je Čufer predstavil v prostorih Darsa pred enim letom. Njegova ideja je bila gasiti požare moči od 150 MW do 300 MW. Takrat je bilo dogovorjeno, da bo na upravitelja predora naslovil vlogo z elaboratom izvedbe preizkusa, a tega do danes še ni storil. Verjamemo, da je lahko sistem gašenja, ki ga navaja, učinkovit tudi za gašenje požarov največjih moči in da bo pri gašenju z uporabo posebne gasilne tekočine mnogo bolj uspešen kot pred leti, ko se je preizkus z uporabo zgolj vodne megle končal neuspešno. Na vsak način bo upravitelj predora od izvajalca morebitnih preizkusov zahteval, da objekta ne poškoduje in da v primeru poškodb nosi za to polno odgovornost v vseh pogledih.

V Sloveniji ni objekta za preizkuse

Žal je tako, da trenutno v Sloveniji nimamo objekta (če ga bomo

sploh kdaj imeli), kjer bi lahko brez posebnih težav izvajali predorske požarne preizkuse potrebnih požarnih moči. Ta manjša podjetja, ki se ukvarjajo s to problematiko, je to zagotovo neugodno in hkrati povezano z velikimi stroški preizkušanj v tujini. A tudi na primer v testnem predoru Runehamar na Norveškem bo Čufer težko izvajal preizkuse na požarih moči 300 MW, saj so prav tam, po javno objavljenih podatkih na spletni strani, do danes izmerili intenziteto največjega testiranega požara v predoru v velikosti 200 MW.

Varnost v predorih je sestavljena iz številnih delov, kot so objekt z vgrajeno opremo, organizacija ukrepanja enot zaščite, reševanja in pomoči iz izrednih dogodkih, režim uporabe predora, pa tudi samih vozil in voznikov, ki se vozijo skozi. In tudi če vse te enote delujejo idealno in so sistemi izvedeni nadstandardno, še vedno ne moremo govoriti o absolutni varnosti. Zato nam preostane zgolj to, da iščemo rešitve skladno z veljavnimi predpisi, z upoštevanjem dobre prakse in v okviru razpoložljivih finančnih možnosti.

Požarni dogodki so resna preizkušnja za vsak predor. Čeprav je verjetnost takega dogodka statistično relativno majhna, pa nas požari na vozilih tudi na to možnost vsekoli opozarjajo. Kakšne morebitne dodatne ukrepe bo treba izvesti na obstoječih predorih, bodo, kot je navedeno v uvodu, povedale analize tveganj.

Z navedenimi pojasnili javno polemiko z Andrejem Čuferjem zaključujemo, bodo pa vsi, tudi njegovi predlogi, ki bodo v okviru obstoječih prepisov, ustrezno obravnavani.

DELO misli širše

DARIJAN KOŠIR RADOVAN KOZMOS	odgovorni urednik namestnik, centralna redakcija
BARBARA HOČEVAR LIDIJA PAVLOVČIČ STOJAN ŽITKO	notranja politika gospodarstvo svet
ZELJKO ŠEPEVTIČ JELKA ŠUTEJI ADAMIČ FRANCI BOŽIČ UROŠ ŠOSTARIČ	slovensko dopisništvo kultura šport kronika
URŠA JURAK KUZMAN DEJAN VODOVNIK IRENA ŠTAUDOHAR JOŽE SUHADOLNIK ERMIN MEDEDOVIČ NINA JERANČIČ	panorama, kult ljubljska, aktualne teme sobotna priloga fotografija likovni urednik delo.si
ANDRIJANA STARINA KOSEM	predsednica upravnega odbora Dela, d. d.

Imetniki materialnih avtorskih pravic na avtorskih delih, objavljenih v *Delu*, so družba Delo, d. d., ali avtorji, ki imajo z družbo Delo, d. d., sklenjene ustrezne avtorske pogodbe. Prepovedana je vsakršna reprodukcija, distribucija, predelava ali dajanje na voljo javnosti avtorskih del ali njihovih delov v tržne namene brez sklenitve ustrezne pogodbe z družbo Delo, d. d.

Silva Čeh

Ekspresni EU goljufi

V tem tednu odkriti primer domnevne goljufije, vsekakor pa kaznivega dejanja, pri katerem se je neko podjetje PS–MOBIL spomnilo, kako bi lahko kar s preprostimi »evropskim«
dopisom praznilo žepne ljudi, je očitno spet novi primer slabe inovativnosti, ki pa gotovo računata na veliko naivnost ljudi. Ljudem, praviloma malim podjetnikom, so v tem dopisu obljubljali nepovratna evropska sredstva za plačilo borih 700 evrov. Tisti, ki bi z vplačilom pohiteli, bi si prej zagotovo potrdilo za pridobitev nepovratnih bruselskih evrskih tisočakov. V kriznih časih je seveda lahko vsaka bližnjica do denarja, za povrh nepovratnega evropskega, mamljiva. A tudi neverjetna. Kljub temu pa ministrstva in organi pregona opozarjajo: Ljudje, zaboga, ne nasedajte goljufom.

Bojazen, da bi se tovrstni navivneži vendarle našli, pač obstaja. Toda če bi bile zadeve glede pridobivanja evropskih sredstev tako preproste, potem bi verjetno ne spremljali agonije Mure, našega 84 let starega največjega tekstilnega podjetja. Zdašnji ali pa že kateri prejšnji direktor bi se pač odločil in vplačal tistih nekaj sto ali tisoč evrov, samo da bi dobil sorazmerni evropski znesek hitro in brez komplikacij. A tega junaka, razumljivo, v Muri ni bilo, saj naj bi bilo vendarle jasno, da se je za evropska sredstva mogoče potegovati le na razpisih, in to s prepričljivimi projekti. A tudi teh, če smo za hip še v Muri, ki bi kreirali Muro prihodnosti, očitno ni bilo. Mura pač ni Kranjska Sava, ki velja za protip podjetja, ki uspešno črpa evropska sredstva.

A pustimo ob strani vsebinske probleme črpanja evropskih sredstev pri nas, čeprav verjetno drži, da je bil s spornim dopisom prizadet tudi institut evropskih sredstev. Njihovo dobro ime, na kar opozarja podjetje RR&CO., ki je bilo v tej ptegovavščini tudi zlorabljeno, saj ga je PS–MOBIL v ponudbi tudi navajal. Zato so primer tudi nemudoma prijavili policiji in tržnemu inšpektoratu.

Ta teden aktualni domači evropski goljufi so se torej spomnili preprostega trika in napisali dopis ter na hitro oblikovali celo spletno stran in tako zapelevali ljudi, zlasti male s. p. in druga, predvsem mala podjetja: Če boste hitro vplačali 700 evrov, boste za to bogato nagrajeni, saj se lahko nadejate od 3000 pa vse do skoraj 30.000 evrov nepovratnih evropskih sredstev. Po podatkih policijske uprave v Ljubljani do včeraj niso zasledili obvestila, da bi kakšen naivnež takšno neverjetno položnico tudi že vplačal, po drugih podatkih pa se je to menda že zgodilo.

Takoj ko se je ponudba nekega podjetja PS–MOBIL, ki za povrh menda celo obstaja, razširila, so se praviloma zmedeni in začuden ljudje in institucije nemudoma odzvali. Nekateri so morda res verjeli, da se jim je v težavah, v kakršnih so, pokazala rešitev. Toda tako naivni so lahko samo tisti, ki se doslej niso dovolj seznanili s precej zahtevnim (ali celo preveč kompliciranim) sistemom pridobivanja sredstev iz evropskih skladov. Ali preprosto: Kdaj pa je bilo v Bruslju kaj zares zastoj?

Na policiji in tudi na tržnem inšpektoratu o tem, da je to poskus kaznivega dejanja, ne dvomijo. Opozarjajo na to, da je dopis narejen po principu nigerijskih pisem, ki so se tokrat prelevila v nekakšne poceni evropske dopise, ki obljubljajo ekspresne pošiljke evropskih nepovratnih sredstev. A tega v resnici ni, v resnici je le naivnost, na račun katere lahko v tem primeru služijo le nekakšni ekspresni »EU«
goljufi.

Zorana Baković

Jezdci na tigru

Kmalu po izbruhu kosovske krize v Srbiji, ki se je začela pred nekaj več kot desetimi leti, je partijsko vodstvo v Pekingu sprejelo dokument, v katerem je bila zapisana temeljna smernica ureditve kitajskih območij, kjer živijo pripadniki narodnostnih manjših: na nobenem od teh območij ne sme biti manjšinska etnična skupina večja od hanske.

Že popis prebivalstva leta 2000 je pokazal, da se je delež Hanov v muslimanskem Xinjangu, na katerega se je v glavnem nanašala ta partijska smernica, s šestih odstotkov, kolikor jih je bilo leta 1949, ko je bila ustanovljena Ljudska republika Kitajska, povečal na več kot 40 odstotkov. S stalnim priseljevanjem malih trgovcev, obralcev bombaža, zidarjev in vseh drugih »migrantskih delavcev«, ki so tudi tukaj, tako kot se to dogaja po vsej zemeljski krogli, iskali priložnost, da pobegnejo pred revščino svojega rojstnega kraja, nekaj zaslužijo in poskrbijo za družino, pa svoje poljske ocenah ta naloga iz tajnega dokumenta že zdavno izpolnjena. Zdaj je 8,5 milijona Ujgurov na svojem »avtonomnem območju«
manjšina.

Ko je po ulicah Urumqija, v katerem je med prebivalci kar 75 odstotkov Hanov, ta teden tekla kri, se je pokazalo, da se je projektu večine medtem pridružil še en element – hanski nacionalizem. Tako se je pokrajina Xinjiang – katere ime v kitajščini pomeni Nove meje – spremenila v obmno območje, na katerem se prepletata, spopadata in medsebojno spodbujata dva iracionalna odgovora na racionalne probleme in kjer se ujurski in hanski nacionalizem v tej fazi manifestirata kot dovolj globoko sovraštvo, da se vzame v roke nož in z njegovim rezilom prereže vrat nedolžnemu človeku.

Za kitajsko državo pa to prostrano območje ni zgolj šestina celotnega ozemlja in strateška stopnica na poti v centralno Azijo, temveč tudi 40 odstotkov vseh zalog premoga in skoraj tretjina skupnih rezerv nafte in plina. Vse odkar je Mao Zedong pred 60 leti od Stalina prevzel tako imenovano »Drugo zhodnoturkestansko republiko«
in jo spremenil v »avtonomno območje«
brez kančka avtonomije, je popolnoma jasno, da Ljudska republika Xinjianga nikoli ne bo izpuстила iz rok.

V zadnjih letih se je Xinjiang iz poligona za jedrske poskuse in zaostalega območja, kamor so pošiljali v izgnanstvo disidente, spremenil v novo »svilno cestov«, vzdolž katere so odkrivali zanemarljive potencialne edinstvene mešanice, kakršna pač je ta pokrajina, in to v vsakem pogledu.

A prav v trenutku, ko se je začel gospodarski vzpon in se je puščava spremenila v trg, sta se na teh tleh znova prebudila ujurska identiteta in – podobno kot v Tibetu – tudi strah, da bo ta identiteta uničena prav z milijardami juanov, ki prihajajo sem z milijoni Hanov. Tako je v Xinjangu nastala nova kombinacija ujurskega antikomunizma, komunistično-policijske represije in čedalje močnejšega hanskega nacionalizma, začinjena še z manjšimi ali večjimi dozami islamskega ekstremizma in kitajskega sovražništva. Iz vsega tega so se rojevali nemiri, nasilje, upori in vedno znova še večja represija.

Ni težko uganiti, kaj se bo zgodilo v Urumqiju: aretacije in smrtno kazni, in to verjetno tudi za Hane, ki so Ujgurov milo za drago vračali z noži in palicami. In nato bo zavladal mir. Največja tragedija Xinjiang je ta, da je bilo storjeno vse, da postane repornost najboljša oblika skupnega življenja. In v tem je tudi največja nevarnost. Kitajski partijski vrh pravzaprav ni dobro proučil kosovske krize – njeno bistvo ni bilo v številkah.

Pisma bralcev in odmevi

pisma@delo.si

Covevo pod streho EKO sklada

Vlada RS kot ustanoviteljica in Občina Pivka kot soustanoviteljica sta ustanovili javni zavod za varstvo okolja in obnovljive vire energije Pivka (COVEVO). COVEVO je bil ustanovljen z namenom promocije učinkovite rabe energije in obnovljivih virov energije, kar izvaja z različnimi projekti informiranja, ozaveščanja in izobraževanja različnih ciljnih skupin.

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je skladno s sklepom vlade o racionalizaciji poslovanja javnih zavodov oblikovalo idejo, ki ohranja delovanje dejavnosti COVEVO na sedanji ravni oziroma jo izboljšuje. Gre za družitev EKO sklada in COVEVO, pri tem pa ostaja enota za demonstracijske projekte locirana v Pivki. Glede na naloge EKO sklada in program dela COVEVO je taka združitve iz vsebinskih razlogov smiselna. Pravno formalno gre za vključitev COVEVO v EKO sklad, kar bo izvedeno s i. l. 2010. Pri tem bodo sredstva, naloge in kadri COVEVO preneseni na EKO sklad. S to združitvijo bo dosežena stroškovna in kadrovska racionalizacija, poleg tega bodo naloge s področja informiranja in ozaveščanja o učinkovitih rabi energije in obnovljivih virov energije izvajane znotraj enega organa, kar bo omogočalo vsebinsko usklajenosti in preprečevanje podvajanja.

Vlada RS je v proračunu RS za leti 2008 in 2009 zagotovila sredstva za delovanje COVEVO. Med MOP in COVEVO je bila sklenjena

pogodba o financiranju dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo, ki je omogočala financiranje dejavnosti COVEVO za leto 2008. Na podlagi programa dela in finančnega načrta COVEVO za leto 2008 so bila izvedena različna rekonstrukcijska dela in druge aktivnosti COVEVO, za kar je COVEVO vsak mesec izstavljal račune MOP. MOP je izplačal vse zahitve, ki izhajajo iz pogodbe za leto 2008, razen delno zavrnjenega računa. Zaradi različnih težav pri ustanavljanju COVEVO in zaradi prerazporeditev sredstev med postavkami znotraj MOP je pri plačilih prišlo do manjših zamud, tako da je bil del obveznosti za leto 2008 plačan v letu 2009.

Zavrnjen je bil le račun za plačilo projektne dokumentacije (PZI), in sicer zaradi napak pri izvedbi javnega razpisa, s katerim je COVEVO na podlagi Zakona o javnem naročanju naročil navedeno dokumentacijo. Pri zavrnitvi računa ministrstvo ni ocenjevalo, ali je projektna dokumentacija potrebna ali ne, ampak dejstvo, da projektna dokumentacija, ki je naročena isti dan kot izvedba gradbeno obrtniških del, ki naj bi jih projektna dokumentacija natančno določila, ni potrebna.

V letu 2009 je bila med MOP in COVEVO podpisana nova pogodba o financiranju dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za javno službo, ki omogoča financiranje dejavnosti COVEVO za leto 2009. MOP retdo izplačuje vse zahtevke po navedeni pogodbi za 2009.

MAG. HINKO ŠOLINC, vodja Sektorja za aktivnosti učinkovite rabe in obnovljivih virov energije
Direktorat za evropske zadeve in investicije, MOP

Vsaka podobnost je le naključje

Pred leti se je v Sloveniji naredila primerjava organizacijske strukture, poslovnih funkcij ter kadrovske zasedenosti dveh sorodnih družb iste dejavnosti in zloga MOP proizvodnega programa. Eno podjetje je bilo slovensko, drugo pa iz tuje razvite države, s katero se zelo radi primerjamo in prav je tako. Kaj je bilo ugotovljeno?

Organiziranost po poslovnih funkcijah (razvojna, proizvodna, vzdrževalna, kadrovska, finančno-računovodska, komercialna, informacijska, če naštejemo le najvitalnejše), ki podjetju zagotavljajo normalno in uspešno poslovanje, je bila navidezno in tudi vsebinsko povsem enaka. Podjetja sta bili z naše strani preskušani po dveh kriterijih, po številu zaposlenih po posamezni funkciji ter skupno in po produktivnosti, merjeno z dodano vrednostjo, ki edina (poleg zadovoljstva zaposlenih in njihove vpetosti v »svoje«
podjetje) »šteje«, ali bodo uspešni v najširšem pomenu besede, ali ne.

Kaj je bilo ugotovljeno? Celotno število zaposlenih je bilo v slovenskem podjetju 240, v tujem pa 200. Kje bila ugotovljena razlika? V neposredni proizvodnji ne, ker je bilo število povsem enako, 142, in tudi razlika v produktivnosti neposredne proizvodnje je bila zanemarljivo različna, praktično

enaka. Prezaposlenost v našem podjetju se je izkazovala v tako imenovanih podpornih dejavnostih ali poslovnih funkcijah, kjer so izstopale: finančno-računovodska, vzdrževalna in informacijska (ta podatek nas sploh ni presenetil, ker je to po naših izkušnjah že slovenska stalnica, z katerimi izjemami). Razmerje zaposlenosti v teh poslovnih funkcijah med našim in tujim podjetjem je bilo 1 proti 3 v našo »korist«. Medtem, ko pa je bilo razmerje kadrovske zasedenosti na razvojnem področju, ki razvija nove proizvode in išče nove trge, ravno obratno.

Dodana vrednost v obeh podjetjih je bila obratno sorazmerna številu zaposlenih; v tujem je bila znatno večja. Običajno pa je dodana vrednost zaradi mnogih dejavnikov (boljša organiziranost, večja učinkovitost, prijaznejša delovna in davčna zakonodaja itd.) v tujih primerljivih proizvodnih podjetjih še neprimerno višja.

Če se vrnemo k naslovu tega prispevka. Vsaka podobnost stanja v naših propadajočih podjetjih, o katerih že dalj časa nenehno govorimo in razpravljamo o možnih rešitvah, z opisanimi v tem prispevku, je zgolj naključna. Morda bi razmislek za reševanje težav vseeno lahko šel tudi v to smer. Vsekakor pa za povečanje dodane vrednosti za strokovno kompetentne, inovativne in odgovorne menedžerje zmanjševanje števila zaposlenih z opuščanjem ni edina možna rešitev.

MAG. JANEZ ZENI
Trata 9, Sp. Besnica

